

Achtergrondinformatie Verbonden Partijen en werken met rapporteurs

Aanleiding en werkwijze rapporteurs:

In Soest werkt de gemeenteraad sinds medio 2018 met raadsrapporteurs. Eerder werd geconstateerd dat de raad op te grote afstand staat en het gevoel heeft te weinig invloed en grip te hebben. Een werkwijze werd voorgestaan om als raad meer sturing vooraf te kunnen geven in plaats van achteraf.

Per verbonden partij zijn twee rapporteurs benoemd, waarbij iedere fractie minstens één rapporteur levert. Zowel raadsleden als fractie-assistenten kunnen raadsrapporteur zijn. Uitgangspunt is dat rapporteurs er voor de gehele raad zijn. Dat vertaalt zich in een onafhankelijke opstelling in die rol. In de raad zelf vervult de rapporteur de politieke rol. Richting de raad handelen de rapporteurs gevraagd en ongevraagd. Reacties gaan altijd uit naar de gehele raad.

Bij het besluit om met raadsrapporteurs te gaan werken is ook besloten dat de rapporteurs twee keer per jaar mondeling verslag uitbrengen van hun bevindingen in de Opiniërende Raadsbijeenkomst. Ten aanzien van de zienswijzeprocedure bij de P&C-documenten wordt een voorstel voor een zienswijze aan de raad voorgelegd door het college van B en W. Bij dat voorstel wordt door de rapporteur een advies of reactie aan de raad meegegeven. Dat kan bijvoorbeeld inhouden een advies om "akkoord te gaan met de voorgestelde zienswijze", maar ook een voorstel om de zienswijze aan te passen op een onderdeel / enkele onderdelen. Afgesproken is dat vragen over de zienswijze door het college worden beantwoord en vragen over de reactie van de rapporteurs worden door de rapporteurs van een reactie voorzien.

Voor deze werkwijze constateerden we vooraf dat het noodzakelijk is dat rapporteurs contacten onderhouden met de ambtenaar en/of de portefeuillehouder. Het contact kan ontstaan op initiatief van de rapporteur, de ambtenaar en de portefeuillehouder. Als daartoe noodzaak ontstaat kan ook contact worden gezocht met de verbonden partij. Richting de andere gemeenteraden treden de rapporteurs op als eerste contactpersoon (geen exclusief recht).

Achtergronden voor het werken met raadsrapporteurs:

Twee ontwikkelingen op het gebied van verbonden partijen waren de aanleiding voor het besluit om met raadsrapporteurs de gaan werken. In eerste instantie was dat het initiatief van de gemeente Leusden om in de regio Amersfoort gezamenlijk een werkwijze te ontwikkelen waardoor de gemeenteraden meer invloed konden uitoefenen bij gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. Belangrijk element is de sturing vooraf in plaats van achteraf. Dit leidde tot de ondertekening van een Manifest Verbonden Partijen in november 2015. Ook werd afgesproken dat het college van B en W twee keer per jaar met de raad een informatieve bijeenkomst zou houden over de verbonden partijen. De raad besloot toen nog om niet te gaan werken met raadsrapporteurs.

Vervolgens besloot de raad een jaar later naar aanleiding van een rapport 'Grip op Samenwerking' van de rekenkamercommissie Soest om de conclusies van het onderzoek vast te stellen en om ten aanzien van de aanbevelingen een raadswerkgroep in te stellen die, voor het zomerreces van 2017, alle aanbevelingen uit het rapport "Grip op Samenwerking" beschouwt en eventueel uitwerkt in voorstellen ter verbetering van de huidige werkwijze. In ieder geval dient er gekomen te worden tot één nieuw, kernachtig geformuleerd afsprakenkader.

Een raadswerkgroep ging vervolgens met de opdracht aan de slag en constateerde dat de belangstelling voor bijeenkomsten rond zienswijzen gering is. Om de betrokkenheid van de raadsleden te vergroten stelden ze voor om te gaan werken met raadsrapporteurs. In november 2017 besloot de raad om in te zetten op de versterking van de samenwerking verbonden partijen in ons gebied met regio West-Brabant als aansprekend voorbeeld, om nu niet verder de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamercommissie te beschouwen maar om de aanbevelingen bij afronding van het traject West-Brabant te bezien op afdoening en om nu wel het rapporterschap in te stellen en daarmee te starten direct na de verkiezingen van maart 2018.

In het kort het voorbeeld West-Brabant: West-Brabant heeft een samenwerking verbonden partijen met 19 gemeenten waarvan Breda als grootste gemeente de trekker was van de samenwerking is/was. Gezamenlijk is in 2015 één nota verbonden partijen opgesteld die door de gemeenten is vastgesteld. De samenwerking is niet alleen horizontaal (de gemeenten), maar zeker ook tussen

gemeenten en de verbonden partijen. Het elkaar ontmoeten – op alle niveaus - wordt gestimuleerd. Bij de gemeenten worden er planningsafspraken gemaakt voor een gelijktijdige behandeling van de financiële documenten.

Welke verbonden partijen zijn er en wat is de taak?

- **Veiligheidsregio Utrecht (VRU)**

Deelnemers zijn de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.

De regeling wordt getroffen ter behartiging van de volgende belangen van de gemeenten:

- a. De brandweerzorg, bedoeld in artikel 2 en 3, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's;
- b. de rampenbestrijding en crisisbeheersing, en
- c. de geneeskundige hulpverlening.

Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. Het aantal stemmen dat een lid van het algemeen bestuur kan uitbrengen wordt als volgt bepaald:

- het lid aangewezen door het college van burgemeester en wethouders van een gemeente met 40.001 tot en met 60.000 inwoners heeft drie stemmen;

Zienswijze procedures voor de gemeenteraad bij kadernota, begroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening.

- **GGD regio Utrecht (GGDrU)**

Deelnemers zijn de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.

Deze regeling wordt getroffen ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.

Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, tenzij in de regeling anders is bepaald en met dien verstande dat:

- de door de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten De Bilt, De Ronde Venen, Houten, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden en Woerden aangewezen leden van het algemeen bestuur ieder drie stemmen hebben;

Zienswijze procedures voor de kadernota, begroting en begrotingswijzigingen.

- **Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)**

Deelnemers zijn de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg, en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.

De Regionale uitvoeringsdienst behartigt, met inachtneming van hetgeen hierover in de regeling is bepaald, de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving, voor zover de bevoegdheid daartoe de deelnemer toekomt en voor zover deze aan de Regionale uitvoeringsdienst gemandateerd is. De Regionale uitvoeringsdienst draagt zorg voor een organisatie ter behartiging van de in het eerste lid genoemde belangen en van de ter uitvoering daarvan opgedragen en overeengekomen taken.

Tot de taken, bedoeld in het eerste lid, behoren in ieder geval:

- de basistaken;
- coördinerende, afstemmende en adviserende taken die voor de deelnemers tezamen worden verricht;
- de uitoefening van de bij of krachtens de milieu- en omgevingswetgeving gegeven bevoegdheden, een en ander per deelnemer nader uit te werken bij mandaatbesluit;
- het adviseren en bijstaan van de deelnemers bij de uitoefening van hun taken, bevoegdheden of werkzaamheden in het kader van de fysieke leefomgeving;

- het waar mogelijk verwerven van ondersteunende subsidies voor de provinciale en gemeentelijke taakuitvoering;
- het bieden van een platform voor overleg over ontwikkelingen op gebied van de fysieke leefomgeving;
- het beheer van de organisatie als bedoeld in artikel 3, tweede lid.
- Basistaken zijn in ieder geval : het Basistakenpakket toezicht, handhaving en vergunningen zoals bedoeld in bijlage 1 van de package deal van de commissie Mans ('Mans/eindbeeld' en bevoegdheidsverdeling Wabo) d.d. 16 juni 2009, dat is gewijzigd op 1 april 2010, 24 juni 2010 en 25 mei 2011. Bij wijziging van het basistakenpakket door wet- en regelgeving of anderszins, geldt het basistakenpakket na die wijziging;

Zienswijze procedures bij begroting en begrotingswijziging.

- **Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)**

Dat de gemeenten Baarn, Bunnik, IJsselstein, Nieuwegein, Soest en Zeist deelnemer zijn in de gemeenschappelijke regeling AVU, die onder andere tot taak heeft het aangaan van overeenkomsten voor **be- en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen**. Het openbaar lichaam heeft tot doel het realiseren van een effectieve, efficiënte en kwalitatief hoogwaardig en klantvriendelijke uitvoering van afvalbeheer en beheer van de openbare ruimte, waaronder reinigingstaken voor haar deelnemers.

Het lichaam voert de taken voor de deelnemende gemeenten uit in de vorm van basistaken en additionele taken. Het lichaam voert de volgende basistaken uit voor alle deelnemende gemeenten:

- a. afvalbeheer (inzameling en beheer milieustraten);
- b. straatreiniging (o.a. mechanisch vegen, handmatig vegen, verwijderen zwerfafval op verhardingen, onkruidbestrijding verhardingen, verwijderen hondenpoep op hondenuitlaat plekken, legen straatprullenbakken);
- c. kolkenreiniging;
- d. gladheidbestijding;
- e. ongediertebestrijding; en
- f. beleidsadvisering en voorlichting.

Het lichaam kan onder meer de volgende additionele taken uitvoeren, waaronder, maar niet uitsluitend:

- a. groenbeheer (zwerfafval verwijderen in groen, schoffelen, maaien, snoeien en opstellen en uitvoeren beheerplannen)
- b. klein civieltechnisch (onderhoud, beheer en instandhouding van straatmeubilair, borden, herstel bestrating),
- c. onderhoud groen op sportcomplexen en onderhoud groen op begraafplaatsen
- d. overige werkzaamheden (o.a. graffiti en kauwgom verwijderen);
- e. inzet op basis van oproep (geen planning).

De deelnemers aan de Regeling beschikken over enkelvoudig stemrecht. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt, met uitzondering van het bepaalde in het derde lid van dit artikel, de volstreekte meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen vereist.

Zienswijze procedures bij begroting, jaarrekening en begrotingswijziging (met uitzondering van die wijzigingen waarbij geen verandering wordt gebracht in de bijdragen van een of meerdere deelnemende gemeenten in de kosten).

- **Sociale werkvoorziening (RWA)**

Deelnemers zijn de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg.

De doelstelling van de regeling is het behartigen van de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en meer in het bijzonder het behartigen van een evenwichtige ontwikkeling van de voorziening in de vraag naar aangepaste werkgelegenheid binnen het werkgebied.

De RWA is een bedrijfsvoeringsorganisatie en kent daarmee alleen een bestuur (geen apart algemeen en dagelijks bestuur). De bedrijfsvoeringsorganisatie heeft tot taak:

- Het (doen) uitvoeren van de wet sociale werkvoorziening binnen het werkgebied;
- Het adviseren van de gemeenten inzake de sociale werkvoorziening en de daarmee verband houdende vraagstukken.

Het bestuur besluit bij drievierde meerderheid van het aantal geldig uitgebrachte stemmen. Het aantal stemmen dat door een lid van het bestuur kan worden uitgebracht, is afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die het lid vertegenwoordigt. Voor de vaststelling van het aantal stemmen wordt uitgegaan van de bevolkingscijfers van 1 januari van het lopende jaar, ingaande het jaar 2009, en eens per 5 jaar herijkt. Het aantal stemmen per gemeente is gelijk aan het percentage van het totale aantal inwoners van de zes gemeenten in de gemeenschappelijke regeling RWA.

Zienswijze procedures bij begroting en begrotingswijziging en Jaarrekening.

- **Sociale dienst (BBS)**

Deelnemers zijn de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Baarn, Bunschoten en Soest. BBS behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers en hun colleges voor de uitvoering van de taken op het gebied van het sociaal domein, terzake van de uitvoering van de in deze **regeling benoemde wet- en regelgeving** en het bevorderen van de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, elk voor zover de colleges daartoe de bevoegdheden hebben opgedragen aan het bestuur van BBS. Het gaat hierbij om de uitvoering van Participatiewet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015.

Ook BBS is een Bedrijfsvoeringsorganisatie. Het bestuur bestaat uit evenveel leden als er deelnemers zijn. Ieder lid van het bestuur heeft één stem.

Zienswijze procedures bij kadernota, begroting, begrotingswijziging en jaarrekening.

- **Regionale ICT dienst (RID)**

Deelnemers zijn de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Baarn, Bunnik, De Bilt, Soest, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug. Het openbaar lichaam is ingesteld met als doel het uitvoeren van taken die zien op het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het terrein van ICT en de hiervoor benodigde middelen, waaronder soft- en hardware voor de deelnemers aan de RID.

De RID kent een Algemeen en Dagelijks Bestuur. Elk bestuurslid heeft één stem. De voorzitter heeft een raadgevende stem.

Zienswijze procedures bij begroting, begrotingswijziging en jaarstukken.

- **Stichting openbaar primair onderwijs Eem Vallei Educatief (STEV)**

Samenwerkingsverband op basis van Statuten (geen gemeenschappelijke regeling). Deelnemers zijn de gemeenten Baarn, Barneveld, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Soest en Woudenberg. De stichting heeft ten doel het geven van openbaar onderwijs op de scholen die onder haar gezag vallen, met inachtneming van artikel 8 van de Wet op het primair onderwijs.

De stichting kent de volgende organen:

- a. het college van bestuur;
- b. de raad van toezicht.

De stichting heeft een raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat uit een door de raad van toezicht te bepalen aantal van minimaal vijf (5) en maximaal zeven (7) personen. De leden van de raad van toezicht worden benoemd door de gemeenteraad met inachtneming van de voordrachtsrechten.

De benoeming door de gemeenteraad van een lid van de raad van toezicht geschiedt aan de hand van een door de raad van toezicht vooraf vastte stellen en openbaar gemaakte profielschets. De profielschets bevat de kwaliteiten en -deskundigheden waaraan een lid van de raad van toezicht dient te voldoen. Slechts een persoon die voldoet aan een toets op de profielschets is benoembaar.

Ieder lid van de raad van toezicht heeft één stem. De raad van toezicht besluit bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen beslist de voorzitter.

Zienswijze procedures bij begroting en jaarrekening.

- **Afvalverwijdering Utrecht (AVU)**

Deelnemers zijn de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist.

Het openbaar lichaam heeft tot doel in het belang van de deelnemers een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en grondstoffen en andere categorieën van afvalstoffen.

Het openbaar lichaam heeft tot taak:

- a. het uitvoeren van landelijk beleid betreffende de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en grondstoffen en andere categorieën van afvalstoffen, waarbij voor de laatstbedoelde categorieën geldt indien en voor zover het bestuur daartoe heeft besloten;
- b. het ondersteunen van en adviseren aan de deelnemers op het gebied van afvalstoffen- en grondstoffenbeleid, alsmede met betrekking tot duurzaamheid en de circulaire economie;
- c. het (doen) inzamelen en/of het (doen) transporteren van de onder a. bedoelde afvalstoffen en/of grondstoffen, indien en voor zover een deelnemer heeft besloten die taak op basis van een daartoe gesloten nadere overeenkomst over te dragen aan het openbaar lichaam;
- d. het aangaan van overeenkomsten met betrekking tot de verwerking van de onder a. bedoelde afvalstoffen en/of grondstoffen;
- e. het (doen) exploiteren van inrichtingen en installaties die noodzakelijk zijn voor een doelmatige verwerking van de onder a. bedoelde afvalstoffen en/of grondstoffen;
- f. de overslag en het transport naar de verwerkingsinrichting van de onder a. bedoelde afvalstoffen en/of grondstoffen;
- g. het afstemmen van het transport tussen de gemeente van inzameling en de plaats van overslag dan wel de plaats van een inrichting voor de verwerking van de onder a. bedoelde afvalstoffen en/of grondstoffen;
- h. het vaststellen van tarieven voor overslag en transport naar de verwerkingsinrichting van de onder a. bedoelde afvalstoffen en/of grondstoffen;
- i. het vaststellen van tarieven voor verwerking van de onder a. bedoelde afvalstoffen en/of grondstoffen.

Er zijn een algemeen en dagelijks bestuur. Ten behoeve van de samenstelling van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur besluit het algemeen bestuur tot verdeling van het grondgebied van het openbaar lichaam in drie regio's. Het algemeen bestuur bestaat uit één vertegenwoordiger per deelnemer, te benoemen door en uit de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers.

Leden hebben in de vergadering van het algemeen bestuur:

- a. 1 stem indien afkomstig uit een gemeente tot 10.000 inwoners;
- b. 2 stemmen indien afkomstig uit een gemeente tot 25.000 inwoners;
- c. 3 stemmen indien afkomstig uit een gemeente tot 50.000 inwoners;**
- d. 4 stemmen indien afkomstig uit een gemeente tot 75.000 inwoners;
- e. 5 stemmen indien afkomstig uit een gemeente tot 100.000 inwoners;
- f. 6 stemmen indien afkomstig uit een gemeente tot 200.000 inwoners;
- g. 7 stemmen indien afkomstig uit een gemeente tot 300.000 inwoners;
- h. 8 stemmen indien afkomstig uit een gemeente met meer dan 300.000 inwoners.

Zienswijze procedures bij begroting en begrotingswijziging, jaarrekening en kadernota alleen ter kennisname.

Semi verbonden partijen

Er zijn ook semi-verbonden partijen als de Regio Amersfoort, Vitens, BNG, Economic Board of Utrecht, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, Amfors.